

Digital verkstad for kommunane

Møre og Romsdal
fylkeskommune

Statsforvaltaren
i Møre og Romsdal

Plan for dagen

Kl 12:00	Velkommen
Kl 12:15	Ny handbok: Klimabudsjettering steg for steg
Kl 12:45	Kommunevis gruppearbeid
Kl 13:45	Plenum og kort pause
Kl 14:00	Klimarekneskap (nye tal frå Miljødirektoratet)
Kl 14:15	Kommunevis gruppearbeid
Kl 14:45	Plenum
Kl 15:00	Avslutting

Vi tek opptak av fellesdelen

Vi nyttar chatten til

- å dele informasjon
- spørsmål og svar
- legge ut presentasjonar

Vi nyttar Menti til å summere opp etter gruppearbeidet

Kvifor klimabudsjett

Sette klima på dagsorden

Nasjonale forventningar til kommunal planlegging om å sjå klima og miljø i samanheng og på tvers av sektorar

SPR for klima: kommunane skal i sin overordna planlegging innarbeide tiltak og virkemidlar for å redusere utslepp av klimagassar

Nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging 2023–2027

Vedteke ved kongeleg resolusjon 20. juni 2023

Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpassing

Dato	FOR-2015-09-26-1405
Departement	Kommunal- og distriktsdepartementet
Utført/vedtatt	26.09.2015
Stat nummer	FORS-2015-10-16-3495 fra 01.07.2022
Endret	FORS-2019-09-04-1107
Oppsett for	Norge
Hjemmeside	LOV-2009-06-27-71-96-2
Kategori	26.09.2015 til 15.10
Kortittel	Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpassing

Hjemmeside: Fastsatt ved kongelig resolusjon 20. juni 2023. Sist oppdatert: 2023-06-27, 10:08:11. 71 sin planlegging og budsjettarbeid (plan- og forprosjekt) § 6.2. Følgende er kommunale og distriktsdepartementet. Endret ved Lovdata 15.10.2021 kl. 10:08 i MAR 1 jan 2022.

Kapitteloversikt:

1. Formål
2. Virkemiddel
3. Klima- og energiplanlegging
4. Klimatilpassing
5. Samfunnsplanlegging

Langsiktig og målretta arbeid

Bjørn Samset Foto: Anna-Julia Granberg/Cappelen Damm

«Klimakrisen kan fremstå som fullstendig uoverkommelig i dag – men vi skal ikke løse den i dag. Vi skal løse den litt i morgen, litt i overmorgen, litt dagen deretter, og så videre, i femti år fremover. Og i 2070 skal vi mennesker fortsatt være her.»

Status i kommunane

Klimabudsjett som del av Budsjett og økonomiplan for 2024

Klimabudsjett for 2024	Ikke klimabudsjett 2024
Kristiansund	Stranda^
Molde	Fjord^
Ålesund	Aure
Ørsta	Sykkylven
Hustadvika	Sula
Ulstein	Sande
Giske	Hareid
Vestnes	Gjemnes
Rauma	Surnadal
Volda	Smøla
Sunndal	Haram
Aukra	
Herøy*	
Averøy*	
Vanylven*	
Tingvoll*	

*Manglar tiltak/noko tynt

^Har hatt klimabudsjett, men ikkje som del av Budsjett og økonomiplan

Lenke til klimabudsjett i Møre og Romsdal

Kristiansund: [Handlingsprogram 2024–2027](#) (s. 44)

Molde: [Budsjett og økonomiplan 2024–2027](#)

Ålesund: [Klimabudsjett \(framsikt.net\)](#)

Giske: [Handlings- og økonomiplan 2024 – 2027](#)

Volda: [Klimabudsjett \(framsikt.net\)](#)

Rauma: [Klimabudsjett \(framsikt.net\)](#)

Sunndal: [Klimabudsjett \(framsikt.net\)](#)

Hustadvika: [Klimatiltak/klimabudsjettering |](#)

Ørsta: [Klimabudsjett \(framsikt.net\)](#)

Tingvoll: [Klimabudsjett \(framsikt.net\)](#)

Vanylven: <https://pub.framsikt.net/2024/vanylven>

Ulstein: [økonomiplan-2024-2027-eksport-framsikt-per-6-11-2023.pdf](#) (s. 29)

Herøy: [Klimabudsjett \(framsikt.net\)](#)

Vestnes: [Klimabudsjett \(framsikt.net\)](#)

Aukra: [budsjett-2024-og-okonomiplan-med-handlingsdel-2024-2027-formannskapet-si-innstilling.pdf](#) (s. 47)

Averøy: [Årsbudsjett 2024 og økonomiplan 2024- 2027 \(360online.com\)](#) (s. 35)

Tidlegare samlingar

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

Statsforvaltaren i ▾

Om oss ▾

Kontakt oss

Tema A-Å

Skjema

Møre og Romsdal > Miljø og klima > Klimasnu

Klimasnu

> Hjelpemiddel til
klimaarbeid i
kommunane

> Klimasnuprisen

> Berekriftsfylket Møre
og Romsdal

- [Digital verkstad for klimabudsjett | Statsforvaltaren i Møre og Romsdal \(2023\)](#)
- [Godt oppmøte på kurs i klimabudsjett | Statsforvaltaren i Møre og Romsdal \(2022\)](#)
- [KS - Veien til klimabudsjett \(2021\)](#)

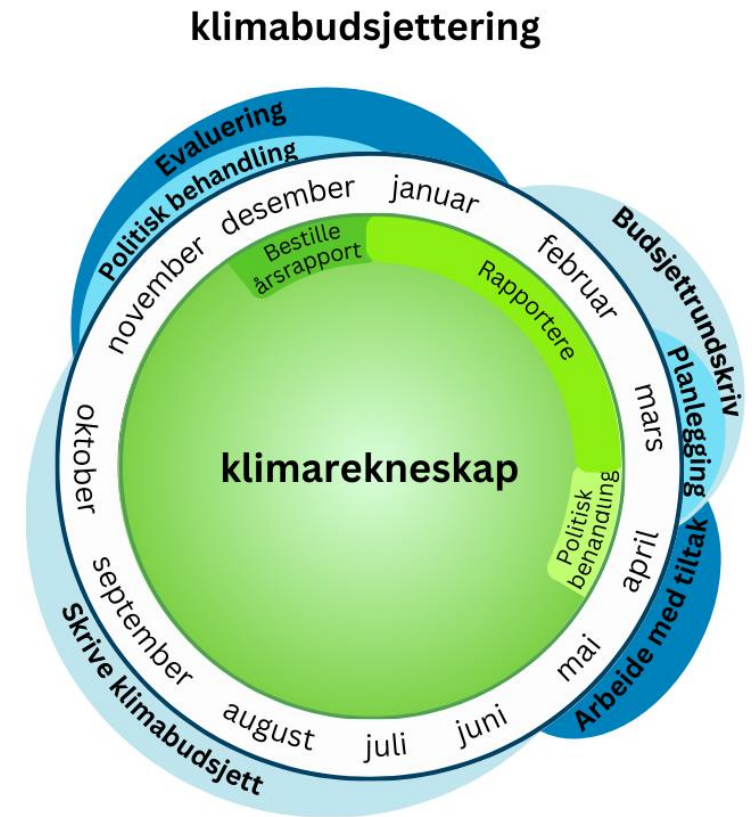
Møre og Romsdal
fylkeskommune

Statsforvaltaren
i Møre og Romsdal

OPPGÅVE 1

1. Planlegg årets prosess for klimabudsjettering
 - Kva skal inkluderast i årets klimabudsjett for kommunen?
 - Sjå handbok og mal kap. 3.1.
 - Planlegg årets arbeid med klimabudsjett i tråd prosessen for budsjett- og økonomiplana.
 - Sjå vedlegg 1 i klimabudsjett malen (Tabell 9)
 - Korleis sikre at arbeidet med klimabudsjett heng godt saman med kommunen sitt arbeid med budsjett- og økonomiplan?
 - Kven skal vere ansvarleg for dei ulike aktivitetane?
 - Korleis sikre at alle med budsjettansvar spelar inn og følg opp nye klimatiltak?

Miljødirektoratet sitt utsleppsrekneskap

- Statistikken blir stadig betre
- Oppdaterer også gamle tal kvart år
- Viktig å ha fokus på heilheita (like viktig å kutte i transportsektoren i Sunndal som andre stader)

Eks. Møre og Romsdal

- Vi har kutta 7,2 % sidan 2009
- - 1,3 % siste statistikk-år
- Kutt frå 2009 til 2021 er no endra frå 4,8 % til 6,0 %

[Utslipp av klimagasser i Norges kommuner og fylker - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](https://miljodirektoratet.no)

Klimagassutslepp i Møre og Romsdal

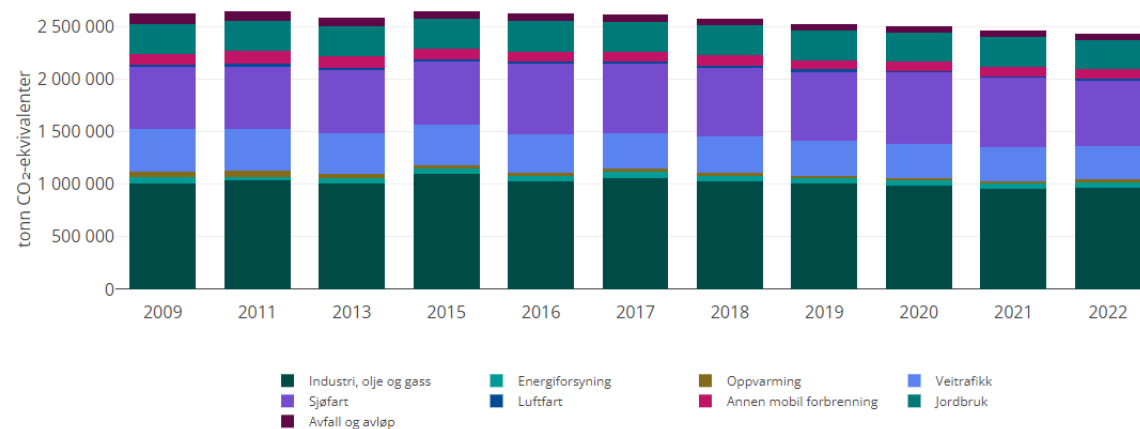
📍 Møre og Romsdal	📉 -1,3	📊 2 430 954,6
Antall innbyggere: 272 867 Areal: 14 358 km ²	Prosent endring siste år (2022)	Utslipp i 2022 (tonn CO ₂ -ekvivalenter)

Oversikt

Sektorfordelte utslipp per år

📍 Møre og Romsdal

📊 Graf 📄 Tabell

Hjelpemiddel

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal

Statsforvaltaren i ▾

Om oss ▾

Kontakt oss

Tema A-A

Skjema

Møre og Romsdal > Miljø og klima > Klimasnu

Klimasnu

Hjelpemiddel til
klimaarbeid i
kommunane

Klimabudsjett

Klimabudsjett kan vere eit effektivt styringsverktøy for å følgje opp klima- og energiplanlegginga i kommunen.

Rettleiar for klimabudsjett

Klimabudsjett - opplæring i plan for politikarar

Til høgre på denne sida finn du også Hanbok og mal for å lage gode klimabudsjett.

Her er lenker til kurs og samlingar som har vore på tema:

[Digital verkstad for klimabudsjett | Statsforvaltaren i Møre og Romsdal \(2023\)](#)

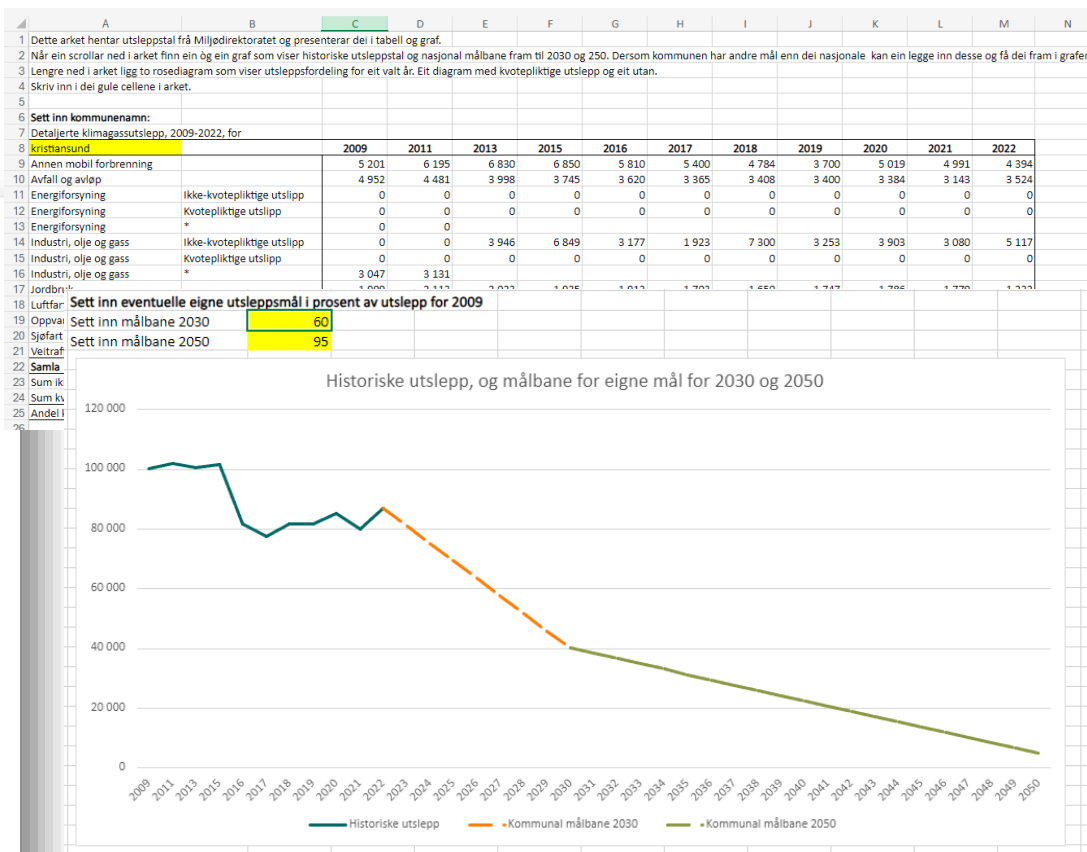
[Godt oppmøte på kurs i klimabudsjett | Statsforvaltaren i Møre og Romsdal \(2022\)](#)

[KS - Veien til klimabudsjett \(2021\)](#)

Her er lenke til excelmal for å lage graf med historiske data og målbane:

[Historiske utslepp og målbane_2022-tal.xlsx \(sharepoint.com\)](#)

[Historiske utslepp og målbane 2022-tal.xlsx \(sharepoint.com\)](#)

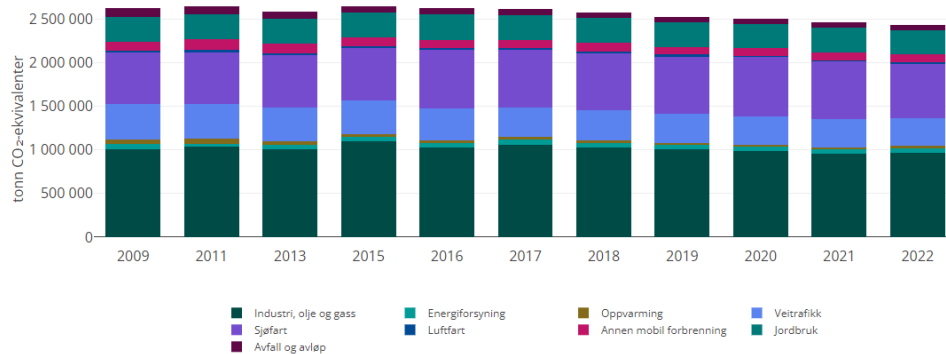
Møre og Romsdal
fylkeskommune

Statsforvaltaren
i Møre og Romsdal

OPPGÅVE 2

1. Gå til [Utslipp av klimagasser i Norges kommuner og fylker \(miljodirektoratet.no\)](https://miljodirektoratet.no). Analysér nye utsleppstal for kommunen.
 - Sjå handbok og mal kap. 4.1 og 4.2. Gå gjennom sektor for sektor.
 - Kvar er det reduksjon i utsleppa? Kvar er det ikkje?
 - Beskriv dei faktiske trendane.
 - Går utviklinga i riktig retning?
 - Kva må til for å nå måla kommunen har sett seg?

Kilde: Miljødirektoratet

Møre og Romsdal
fylkeskommune

Statsforvaltaren
i Møre og Romsdal

Vegen vidare

- Jobb på tvers av kommunane – nytt nettverka
(Mogleg å søke prosjektskjønn til nettverk for klimatilpassing)
- Hold kontakt med statsforvaltaren og fylkeskommunen
- Meld dykk på Regional plan- og klimakonferanse 1. -2. oktober
- Svar på evalueringsskjema

Lykke til med arbeidet!